Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2005–2006

27 728 Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 90

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag,13 april 2006

In de brief van 30 maart 2006 met het kenmerk 06-OCW-B-0018 verzoekt u mij mijn reactie op de brief van de WEC-raad over de verkleining van de groepsgrootte te verwerken in de notitie die ik u voorafgaand aan het overleg medio april zou toesturen. In lijn met dit verzoek ga ik in deze brief eerst in op de uitwerking van de groepsgrootteverkleining in het ZMLK waarna wordt ingegaan op de stand van zaken van het overleg met de VNG en de WEC-raad over de huisvesting.

Uitvoering groepsgrootteverkleining vso-ZMLK

In de brief van 22 maart jl. spreekt de WEC-raad teleurstelling uit over de ministeriële regeling op grond waarvan extra formatie wordt toegekend voor de verkleining van de groepsgrootte in het vso ZMLK. De omvang van de aanvullende formatie bedraagt 6.75 formatierekeneenheden (fre) per ingeschreven VSO-leerling. Naar mening van de WEC-raad kan hiermee de groepsgrootte op geen enkele wijze van 12 naar 7 worden verlaagd. Hierna wordt aangegeven waarom deze stelling naar mijn mening niet juist is.

Bij de berekening van de kosten van de verkleining van de groepsgrootte in het vso ZMLK is uitgegaan van de bekostiging in het vso cluster 4. Voor het vso-onderwijs cluster 4 geldt van oudsher een groepsgrootte van 7 leerlingen. In het vso-cluster 4 bedraagt de formatie per leerling 42.2 fre. De nieuwe formatie vso-ZMLK komt uit op 41.2 fre. Het verschil van 1 fre is gebruikt om ook de materiële bekostiging van het vso-ZMLK te verhogen. De stelling in de brief van de WEC-raad dat minimaal 10 fre noodzakelijk zijn om een groepsgrootte van 7 leerlingen enigszins te kunnen realiseren zou ertoe leiden dat de bekostiging van het vso ZMLK veel gunstiger zou worden dan die van het vso cluster 4. Een dergelijke, veel gunstiger bekostiging valt niet te rechtvaardigen en zou ook bij het vso cluster 4 tot extra claims gaan leiden.

KST96618
0506tkkst27728-90
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2006

Waardoor ontstaat het verschil in berekening? Gezien de rekenvoorbeelden die uw Kamer mij heeft doen toekomen, gaan de scholen er blijkbaar vanuit dat per groep van 7 leerlingen naast een groepsleerkracht ook een vakleerkracht wordt aangesteld. Net als de groepsleerkracht behoort de vakleerkracht tot de categorie OP. Ten onrechte wordt door de WEC-raad verondersteld dat vakleerkrachten een aparte categorie vormt, waarvoor een aparte toekenning geldt. Hiervan is geen sprake. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld klassenassistenten die wel een aparte categorie vormen in het Formatiebesluit WEC en waarvoor apart formatie wordt toegekend. Met de verhoging van 6.75 fre per leerling is het dan ook niet mogelijk om èn een leerkracht èn een vakleerkracht per groep aan te stellen. Wanneer dit wel zou gebeuren, dan zou de bekostiging in het vso- ZMLK veel gunstiger komen te liggen dan in cluster 4. Zoals hierboven aangegeven, valt een dergelijke verhoging niet te rechtvaardigen.

Een toelichting aan de hand van enkele rekenvoorbeelden

De formatie per vso leerling bedroeg voor de uitbreiding 34.5 fre, waarvan 24.41 fre voor onderwijzend personeel (OP). Met de uitbreiding komt het aantal fre op ruim 41.2, waarvan 31.16 voor OP. Een docent in het vso «kost» 195 fre. Dit betekent dat voor een groepsgrootte van 7 leerlingen 27.86 fre per leerling nodig zijn. Met andere woorden, met de ruim 31 fre die per leerling beschikbaar zijn is het mogelijk een groepsgrootte van 7 te realiseren.

Aan de hand van een praktijkvoorbeeld, rekening houdend met arbeidsduurverkorting (ADV) van 8%, ziet de berekening er als volgt uit. Conform de berekeningen van de WEC-raad, wordt uitgegaan van een school met 84 vso leerlingen.
In de «oude» situatie zag de berekening er als volgt uit:
- *84 maal 24,41 fre gedeeld door (195 x 1,08) = 9,7 groepen*

Na de verhoging ziet de berekening er als volgt uit:
- *84 maal 31,16 fre gedeeld door (195 x 1,08) = 12,4 groepen*

Hieruit volgt dat de groepsgrootte feitelijk kleiner dan 7 wordt, zoals het in de oude situatie mogelijk was groepen kleiner dan 12 leerlingen te formeren. Overigens geldt nog steeds dat scholen niet verplicht zijn groepen van 7 te maken. Scholen zijn vrij in de wijze waarop de formatie wordt ingezet, rekening houdend met de mogelijkheden van de leerlingen, de visie van de school en randvoorwaarden als huisvesting en personeel.

Wat betreft de wijziging van het Bekostigingsbesluit in verband met de invoering van de lumpsum wordt uitgegaan van de 31.16 fre die beschikbaar zijn voor OP. Het antwoord op de vraag van de WEC-raad naar de omvang van de aanvullende bekostiging voor so-ZMLK scholen met leerlingen ouder dan 13 jaar is dat deze € 2200,– per leerling bedraagt, zoals ook in mijn brief van 25 januari jl. aan de Tweede Kamer is aangegeven (Kamerstukken 2005/06, 27 728, nr. 88).

Consequenties groepsgrootteverkleining voor de huisvesting

In de brief van 23 maart jl. (ocw0600343) heb ik aangegeven in overleg te zijn met de VNG en de WEC-raad over de consequenties van de groepsgrootteverkleining voor de huisvesting. Dit overleg is breder opgepakt dan alleen de groepsgrootte van het ZMLK. De situatie rond de groepsgrootte is aangegrepen om de modelverordening huisvestingsvoorzieningen van de VNG onder de loep te nemen. Tot slot is in het overleg ook uitwerking gegeven aan de wijze waarop de FES-middelen voor (ver)bouw en inrichting van praktijklokalen in het vso wordt uitgezet.

Groepsgrootte ZMLK

In de brief die de VNG in januari jl. heeft gestuurd, wordt aangegeven dat de verkleining van de groepsgrootte in het ZMLK forse financiële consequenties heeft voor de huisvesting. In het overleg met de VNG is gebleken dat de kosten voor een groot deel zijn terug te voeren op de consequenties voor het bewegingsonderwijs. In de artikelen 115 en 130, van de WEC is geregeld dat per groep tenminste 2.25 klokuren bewegingsonderwijs worden verzorgd en dat de gemeente verantwoordelijk is voor het beschikbaar stellen van de huisvesting en eerste inrichting hiervan. Wanneer het aantal groepen toeneemt, kunnen scholen meer uren bewegingsonderwijs vragen. Dat zou ertoe kunnen leiden dat fors meer gymzalen gebouwd zouden moeten worden. In het overleg met de VNG en de WEC-raad is echter geconcludeerd dat het niet logisch is om de verkleining van de groepsgrootte (om arbeidsgericht onderwijs mogelijk te maken) ook voor het bewegingsonderwijs door te voeren. Het bewegingsonderwijs kan heel goed in groepen van 12 worden verzorgd. Nu dit punt is opgehelderd, is de verwachting dat met de VNG afspraken kunnen worden gemaakt over een gerichte structurele ophoging van het Gemeentefonds voor de verkleining van de groepsgrootte in het ZMLK.

Modelverordening onderwijshuisvesting

Mede naar aanleiding van het voorgaande is in het overleg met de VNG en de WEC-raad ook de modelverordening voor de onderwijshuisvesting in het gesprek betrokken. De modelverordening stamt nog uit de tijd het onderwijs veelal klassikaal werd verzorgd en voor het (voortgezet) speciaal onderwijs gold dat de nadruk meer op opvang dan op (arbeidsgericht) onderwijs lag. De ontwikkelingen in de afgelopen jaren rechtvaardigen een dergelijk rigide beeld niet meer. Steeds meer scholen kijken hoe zij met elkaar in een regio, soms clusteroverstijgend en in samenwerking met het Praktijkonderwijs tot een (breed) aanbod voor arbeidsgericht-onderwijs kunnen komen. Afgesproken is daarom dat de VNG een onderzoek gaat doen om te komen tot een flexibeler model. Daarbij zal nadrukkelijk worden bezien of het mogelijk is te komen tot een model waarbij per leerling een aantal vierkante meters wordt vastgesteld. Dit biedt de maximale vrijheid voor scholen en gemeente om te komen tot een passende inrichting van schoolgebouwen.

FES-middelen praktijklokalen

In de begroting is aangegeven dat in het FES-fonds middelen zijn vrijgemaakt om een impuls te geven aan de (ver)bouw en inrichting van praktijklokalen in het vso. In overleg met de VNG en de WEC-raad wordt bekeken hoe de impuls zo kan worden ingezet dat een maximaal resultaat wordt behaald en scholen en gemeenten maximale ruimte en flexibiliteit hebben om praktijklokalen te realiseren. Het resultaat is dat wordt voorgesteld een bedrag per vso leerling die is ingeschreven in de gemeente toe te voegen aan het Gemeentefonds. Bezien wordt nog of het bedrag voor het ZMLK iets hoger moet worden vastgesteld omdat de inrichting van de praktijklokalen samenloopt met de groepsgrootteverkleining. Omdat het gaat om een toevoeging van middelen aan het Gemeentefonds is het van belang de toevoeging van de middelen gepaard te laten gaan met een goed voorlichtingstraject zodat gemeenten en scholen weten hoeveel middelen, met welk doel zijn toegekend.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven